

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-10-28

Ärendenummer GSF-2025-03733

Handläggare

Mergim Rexhepi, Anna-Lena Olsson

E-post foramn.efternamn@grundskola.goteborg.se

Tvåspråkig undervisning, finska-svenska, vid Skogomeskolan F-6

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

Intag till tvåspråkig undervisning, finska-svenska, vid Skogomeskolan F-6 stoppas inför läsåret 2026/27 och verksamheten avvecklas efter en övergångsperiod.

Sammanfattning

Grundskolenämnden gav i februari 2020 direktören i uppdrag att starta tvåspråkig undervisning på finska-svenska på skolenheter där det fanns förutsättningar utifrån efterfrågan och kapacitet. Tvåspråkig undervisning finska-svenska, startade på Skogomeskolan höstterminen 2021 för årskurs F-6.

En utvärdering av verksamheten vid Skogomeskolan blev klar i oktober 2023.

Utvärderingen konstaterade att det var få elever som deltog och rekommenderade en gräns på minst 15 elever per stadium för att verksamheten skulle fortgå. Under läsåret 2025/26 deltar nio elever från förskoleklass till årskurs 6 i verksamheten.

Grundskoleförvaltningen föreslår att stoppa intaget till aktuell verksamhet inför läsåret 2026/27 och avveckla verksamheten efter en övergångsperiod. Det skulle innebära att förvaltningen inte har någon tvåspråkig undervisning i finska-svenska. Förvaltningens bedömning är att det är för få elever för att kunna bedriva en tvåspråkig undervisning i enlighet med skolförfattningarnas intention och nämndens ursprungliga uppdrag.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ekonomiska konsekvenserna beror på om och hur en avveckling av verksamheten sker. I budget finns det avsatt riktade medel till Skogomeskolan på 650 000 kr för år 2025, som avser del av lärartjänst för undervisning i finska. De riktade medlen kommer inte att utgå när avvecklingen är genomförd.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

FN:s barnkonvention och 1 kap. 10 § skollagen slår fast att barnets bästa ska beaktas i beslut som rör barn. Barnkonventionen beskriver också att alla barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i frågor som rör barnet.

Beslut om att stoppa intag till aktuell verksamhet skulle påverka främst de elever som går i verksamheten, för närvarande nio elever, som på sikt inte längre kan delta i verksamheten.

Tvåspråkig undervisning är ingen rättighet enligt skolförfattningarna, utan något som kan erbjudas. Grundskoleförvaltningens bedömning är att elevernas rättigheter inte åsidosätts genom det föreslagna beslutet. De elever som för närvarande går i verksamheten kommer att få gå kvar vid Skogomeskolan. Aktuella elever har rätt till modersmålsundervisning i finska och kommer på så sätt att kunna få undervisning i finska språket på samma sätt som elever vid andra skolor. Eleverna kommer också under en övergångsperiod att ha tillgång till viss ytterligare undervisning i finska.

Inom ramen för ärendets beredning har aktuella elever vid två tillfällen getts möjlighet att uttrycka sin mening. Vid besök i verksamheten har eleverna gett uttryck för att de tycker om att ha undervisning på finska. Eleverna har också kunnat förmedla sina åsikter genom dialog mellan skola och vårdnadshavare.

Grundskoleförvaltningen bedömer utifrån ovan resonemang att berörda barn har kunnat uttrycka sin mening och att barnets bästa, i enlighet med 1 kapitlet 10 § skollagen, har beaktats i aktuellt förslag till beslut.

Grundskoleförvaltningen har haft dialog med Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten (Sverigefinska rådet) vid flera tillfällen sedan verksamheten startade. Vid möte den 16 oktober 2025 informerade grundskoleförvaltningen om aktuellt förslag till beslut. Grundskoleförvaltningens uppfattning är att samråd skett men rådet delar inte denna mening. Rådet har haft möjlighet att inkomma med synpunkter och avser inkomma med en skrivelse.

Samverkan

Information på förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 11 november 2025.

Bilagor

1. Utvärdering tvåspråkig undervisning och annan verksamhet, 2023-10-20

Ärendet

Grundskolenämnden har att ta ställning till ett förslag om att stoppa intaget till tvåspråkig undervisning, finska-svenska, vid Skogomeskolan, inför läsåret 2026/27.

Beskrivning av ärendet

Tidigare beslut och hantering

Grundskolenämnden gav i februari 2020 direktören i uppdrag att starta tvåspråkig undervisning på finska-svenska i årskurs 1 – 6 på skolenheter där det fanns förutsättningar utifrån efterfrågan och kapacitet. Tvåspråkig undervisning startade på Skogomeskolan höstterminen 2021, men har inte startats på annan skola i staden utifrån att det inte funnits sökande till verksamheten. Verksamheten regleras i 9 kap. 12 – 13 §§ skolförordningen.

En utvärdering av verksamheten vid Skogomeskolan presenterades för grundskolenämnden i november 2023. Utvärderingen konstaterade att det var få elever som deltog i verksamheten. Utvärderingens rekommendation var att verksamheten borde ha en gräns på minst 15 elever per stadium för att kunna uppfylla sitt syfte.

Förvaltningen har arbetat vidare utifrån utvärderingen och dess rekommendationer för att ta fram ett förslag. Dialog har förts med elever, vårdnadshavare och Sverigefinska Rådet.

Efterfrågan och förutsättningar för verksamheten

Utvärderingen som grundskoleförvaltningen genomförde år 2023 visade att det var ett begränsat antal elever som sökt till tvåspråkig undervisning. Det fanns stor spännvidd och variation på elevernas språkkunskaper i finska varför möjligheten till undervisning i grupp var begränsade.

Inför höstterminen 2025 sökte endast tre elever, som alla skulle börja i förskoleklass, till nämnda verksamhet. En av dessa tre var folkbokförd i annan kommun. Inför höstterminen 2024 och 2023 sökte en respektive fyra elever till verksamheten. Höstterminen 2025 går nio elever i den nämnda verksamheten, fördelade på förskoleklass till årskurs 6.

Senaste uppföljningen visar att eleverna undervisas i finska enskilt eller i små grupper, en till tre elever, vid cirka tre tillfällen i veckan. Utifrån detta görs bedömningen att det inte rör sig om sådan ”tvåspråkig undervisning” som avses i skolförfattningarna, och som avsågs genom beslutet. Snarare rör det sig om ett slags ”förstärkt modersmål”. För att kunna bedriva en tvåspråkig undervisning finska-svenska behövs ett elevunderlag som möjliggör undervisning i större grupper. Ett storleksmått på en sådan grupp uppskattades i utvärderingen till minst 15 elever per stadium.

Lagstiftarens intention med tvåspråkig undervisning är att den ska tillföra något utöver det eleven får genom modersmålsundervisningen. Om förutsättningar för tvåspråkig undervisning saknas, vilket bedöms vara fallet här, har en kvalitativ modersmålsundervisning potentialen att nå en större del av målgruppen och bättre uppfylla deras behov. Som ett alternativ till tvåspråkig undervisning, bör därför fokus framåt vara att erbjuda modersmålsundervisning på finska med hög kvalitet.

Dialog med Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten samt vårdnadshavare

Aktuell verksamhet utgår från skolförordningen som ger möjlighet för en huvudman att bedriva tvåspråkig undervisning. Verksamheten utgår alltså inte från reglerna kring finskt förvaltningsområde (som omfattar förskola och äldreomsorg).

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) slår fast att kommuner ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor. Samråd ska ske genom en strukturerad dialog.

Grundskoleförvaltningen har haft kontakt vid flera tillfällen med Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten (Sverigefinska rådet) sedan verksamheten startade. Bland annat genomfördes en dialog i samband med utvärdering av verksamheten, 9 oktober 2023. Den 12 december 2024 fick Sverigefinska rådet information om att förvaltningen såg över antagning till den tvåspråkiga undervisningen utifrån den genomförda utvärderingen. Sverigefinska rådet fick även möjlighet att framföra synpunkter om innehållet. Grundskoleförvaltningen mottog inte någon synpunkt vid denna tidpunkt.

På ett möte den 16 oktober 2025 informerades Sverigefinska rådet om grundskoleförvaltningens förslag till beslut, att stoppa intaget till tvåspråkig undervisning, finska-svenska, vid Skogomeskolan, inför läsåret 2026/27 och på sikt avveckla verksamheten.

Grundskoleförvaltningen bedömer att samråd om eventuellt beslut om att stoppa intaget till verksamheten och vad det kan komma att innebära har genomförts. Sverigefinska rådets uppfattning är dock att det inte skett samråd med tydlighet kring grundskoleförvaltningens förslag att avveckla den tvåspråkiga verksamheten på Skogomeskolan. Rådet är inte överens med grundskoleförvaltningen om hur processen omhändertagits. I anslutning till samrådet den 16 oktober 2025 tog rådet beslutet att tillsätta en arbetsgrupp med syfte att skriva en skrivelse som riktas till grundskolenämnden i frågan.

Vårdnadshavare till de elever som sökte till verksamheten inför höstterminen 2025 fick särskild information om att verksamheten sågs över. Rektor och biträdande rektor vid Skogomeskolan har informerat vårdnadshavare till de nio elever som för närvarande deltar i verksamheten att grundskolenämnden kommer att fatta beslut ifall intag till verksamheten ska stoppas och vad det innebär för aktuella elever ifall ett sådant beslut fattas. Denna information gavs i mitten av oktober 2025.

Avveckling och övergångsperiod

Förvaltningen föreslår att intaget till verksamheten stoppas inför läsåret 2026/27. De elever som för närvarande går i verksamheten kommer att få gå kvar vid Skogomeskolan. Ifall eleverna önskar gå vid en annan skola finns möjlighet att ansöka om ett skolbyte under de så kallade skolbytesperioderna.

Vid ett beslut om avveckling av verksamheten kommer grundskoleförvaltningen att i dialog med skolans rektor ta fram en plan för hur och när detta ska ske.

Förvaltningens bedömning

Grundskolenämndens uppdrag var att starta tvåspråkig undervisning finska-svenska på skolenheter där det fanns förutsättningar utifrån efterfrågan och kapacitet. Under höstterminen 2025 deltar nio elever i undervisningen. Verksamheten har under många år haft få sökande och lågt deltagarantal.

Grundskoleförvaltningens bedömning är att det behövs minst 15 elever per stadium för att det ska finnas tillräckliga förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med skolförfattningarnas intention och nämndens ursprungliga uppdrag. Detta grundar sig på att "tvåspråkig undervisning" behöver ske i en grupp för att uppnå syftet enligt skolförfattningarna och nämndens uppdrag. Det är inte möjligt utifrån nuvarande elevunderlag.

Grundskoleförvaltningen bedömer utifrån ovanstående att det inte finns underlag att bedriva aktuell verksamhet och att en kvalitativ modersmålsundervisning i finska innebär ett mer effektivt nyttjande av resurser och har potentialen att nå en större del av målgruppen. Därför föreslås en avveckling av verksamheten.

Protokollsutdrag skickas till

Grundskoleförvaltningens ledningsgrupp

Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten

Maria Andersson

Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg

Avdelningschef Planering och utveckling